

CAUDECTOMIA I OTECTOMIA **AMB FINS ESTÈTICS EN GOSSOS**

Treball presentat per:

Abad Cortel, Etna

Albó Plandiura, Elisabeth

Arroyo Olcina, Jordi

Bros Pont, Maria

Cuadrado Matías, Raúl

Curs acadèmic 2014-2015

Facultat de Veterinària UAB

14 de octubre de 2014

ÍNDEX

Introducció	1
Història	2
Controvèrsia en el tall d'orelles i cua	3
Normativa	5
Associacions Veterinàries	8
Altres organismes	9
Resum de les entrevistes	11
Articles de premsa i científics	12
Conclusions individuals	13
Bibliografia	14
Annexos	16

INTRODUCCIÓ

Aquest treball tracta sobre el tall d'orelles i cua en gossos, una pràctica que no ha estat mai molt polèmica però que en els darrers anys potser s'ha fet més present degut a la presa de consciència de la societat pels assumptes referents a benestar animal. No obstant, la societat centra la seva atenció en pràctiques més vistoses, com serien les corregudes de braus o l'experimentació amb animals. Aquesta pràctica, en canvi, queda en segon pla i poca gent es planteja si hi ha alguna utilitat al darrera o simplement té un fi estètic, imposat pels gustos de l'ésser humà.

Ens interessa personalment perquè és un procediment que se'ns pot demanar realitzar el dia que treballem a una clínica i hem de poder tenir una opinió al respecte, sabent quins arguments a favor i en contra existeixen. Malgrat que a Catalunya està prohibit.

Anys enrere hi havia un motiu en aquesta pràctica, segons la tasca que desenvolupava l'animal. Avui en dia es dubta de la seva utilitat. Amb aquest treball volem esbrinar quina és la història del tall d'orelles i cua en gossos, quina és la seva situació legal, quins arguments hi ha a favor i en contra i finalment, descobrir quina és l'opinió d'alguns professionals implicats en aquest procés, mitjançant entrevistes realitzades a un etòleg, un veterinari, un criador i un propietari. Per concloure, amb els nous coneixements adquirits en el treball donarem una conclusió personal.

HISTÒRIA

Es creu que el tall de cua, o caudectomia, es va començar a practicar a l'era dels romans a partir d'un escrit de Lucius Columella, ja que creien que prevenia del contagi de la ràbia. Posteriorment, durant el segle XVIII, les idees del naturalista Lamarck sobre la heretabilitat de les característiques adquirides van fer creure que aquells gossos que se'ls hi tallessin les cues donarien cadells amb les cues també més curtes.

El tall d'orelles, o otectomia, es va començar a practicar de manera més tardana i, juntament amb el tall de cua, es practicaven per interessos relacionats amb la utilitat o feina de l'animal. Per exemple, en gossos de baralla, com seria el bòxer, es tallaven les orelles i cua perquè eren les zones més propenses a ser atacades i lesionades. Per la mateixa raó, es duïen a terme aquestes mutilacions en gossos de pasturatge, ja que s'havien d'enfrontar a altres gossos o llops per tal de protegir el ramat i es creia que disminuïa la possibilitat que el gos sortís ferit. Un altre col·lectiu de gossos als quals se'ls tallaven orelles i cua eren els gossos de caça, ja que es prevenien enganxades amb matolls i esbarzers. I, finalment, els gossos de guarda, com seria el Dòberman, es duïen a terme aquestes modificacions per tal que tinguessin un aspecte més ferotge.

A part del tall d'orelles i cua, segons la utilitat de l'animal hi ha altres causes com seria el cas del Bobtail. Els gossos d'aquesta raça que es dedicaven a pasturatge tenien la cua tallada i els amos estaven exempts de pagar impostos. En canvi, les famílies benestants que tenien un Bobtail com a animal de companyia sí que pagaven un impost i els diferenciaven dels Bobtails de feina per la presència de cua llarga.

Avui en dia, el que manté aquesta pràctica són els concursos d'estàndards racials, ja que en algunes races es té més probabilitat de guanyar si aquestes modificacions estan presents. D'altra banda hi ha altres arguments que intenten justificar la pràctica, com que hi ha menys probabilitat que l'animal pateixi otitis si té les orelles tallades, o també en gossos de pèl llarg el tall de cua evitaria l'acumulació de brutícia i femtes a la cua.

CONTROVÈRSIA EN EL TALL D'ORELLES I CUA

En la clínica de petits animals, les denominades cirurgies estètiques per uns, mentre que per altres denominades amputacions, són un tema de total actualitat. Existeix un conflicte entre detractors i defensors d'aquestes pràctiques.

ARGUMENTS A FAVOR

Les persones defensores de la caudectomia i l'otectomia han de poder justificar els beneficis que s'obtenen d'aquests procediments per sobre del dolor ocasionat als animals. No hi ha cap article que justifiqui aquestes pràctiques de manera científica i mostrin un benefici enfront als que no estan otectomitats o caudectomitats. Els arguments que utilitzen són:

- **Prevenió d'otitis:** Arguments a favor parlen de menor propensió a patir infeccions del canal auditiu. També es defensa que el tall d'orelles pugui millorar l'audició.
- **Prevenió de lesions:** S'aplica aquesta justificació sobretot a gossos de caça o gossos de guàrdia, que per la seva feina estarien més predisposats a patir lesions en cua i orelles.
- **Aspecte agressiu en gossos de seguretat:** Simplement una finalitat estètica.
- **Prevenió d'acumulació de material fecal:** Sobretot es defensa en el cas de races amb pèl llarg i abundant. Hi ha altres solucions, com un canvi de dieta o rasurat de la zona perianal.
- **Mantenir l'estàndard racial:** Com s'han tallat les cues des de fa anys, no s'han seleccionat les races segons la llargada de la cua i si es deixés de fer, sortirien llargades i conformacions de tota mena.
- **Millora de la qualitat de vida dels gossos individuals:** Hi ha gossos que neixen amb cues doblegades o deformades i els criadors defensen que si no s'amputa la cua, la gent no els voldria.
- **Preferències personals:** Simplement perquè hi ha propietaris que els agrada més estèticament, altres per qüestions de convivència (menys probabilitats que donin un cop a un objecte valuós, etc).

ARGUMENTS EN CONTRA

Les caudectomies i les otectomies són procediments no indicats mèdicament, aquí entra en joc l'ètica i la moral de cadascú.

- **Dolor agut i crònic:** Una amputació de cua pot estar associat a dolor crònic, neuromes i augment de sensibilitat enfront al dolor. Tanmateix no ha estat demostrat de forma empírica.

- **Problemes en la locomoció:** Alguns opinen que la cua és important per mantenir l'equilibri i l'agilitat. No obstant, no hi ha estudis científics comparatius entre gossos amb caudectomies i sense.
- **Problemes en la comunicació:** Un gos utilitza la cua per comunicar-se, i un gos caudectomitzat podria tenir desavantatges socials. Alguns afirmen que manifesten comportaments compensatoris, com moure molt el terç posterior, i uns altres diuen que dins la mateixa raça, entre els caudectomitzats i els que no, hi pot haver malentesos.
- **Problemes de salut crònics:** L'amputació de cua pot causar atròfia i degeneració del tros de cua que queda, juntament dels músculs pèlvics. Això pot derivar a una incontinència fecal, més probabilitat de patir hèrnies perineals i possible incontinència urinària.
- **Infeccions i problemes en la cicatrització:** Hi pot haver complicacions en el postoperatori: hemorràgies, infeccions i necrosis. A més el cadell pot estar incòmode per l'embenat, sobretot en les otectomies. En alguns casos les orelles poden no quedar rectes i s'hauria de tornar a intervenir quirúrgicament.
- **Risc perioperatori:** Els procediments quirúrgics sempre tenen un risc associat, que en aquest cas, és un risc innecessari. Encara s'agreuja més si es realitza per un veterinari no qualificat i sense la realització, material i anestèsia correcte.

NORMATIVA

Àmbit internacional i comunitari

A nivell internacional hi ha la DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS DELS ANIMALS, adoptada per la Lliga Internacional dels Drets de l'Animal i les Lligues Nacionals afiliades en la tercera reunió sobre els drets de l'animal, celebrada a Londres del 21 al 23 de setembre de 1977, proclamada el 15 d'octubre de 1978 per la Lliga Internacional, les Lligues Nacionals i les persones físiques que s'associen a elles, i que va ser aprovada per l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació la Ciència i la Cultura (UNESCO), i posteriorment per l'Organització de les Nacions Unides (ONU).

En el seu article 3 queda especificat: Cap Animal serà sotmès a maltractaments ni a actes cruels.

Actualment no hi ha Directiva o Reglament Europeu contra el tall de cua, tall d'orelles i altres operacions quirúrgiques estètiques.

L'únic tractat internacional que esmenta els procediments esmentats és el **Conveni Europeu per a la Protecció d'Animals de Companyia del 13 de novembre de 1986**. Aquest reconeix específicament el dret de les nacions, a acceptar la convenció o preservar la seva posició sobre el tema (no ratificada per Espanya).

L'article 10 (operacions quirúrgiques) de la Convenció s'estableix que:

1. Les operacions quirúrgiques per al propòsit de modificar l'aparença d'un animal de companyia o per a altres fins no curatius estaran prohibides i, en particular: tall de cues, retallada de les orelles, “devocalisation” (desvocalització) i “declawing i defanging” (treure les ungles i els ullals).

2. Excepcions a aquestes prohibicions només es permetran:

a. si un veterinari considera procediments no curatius necessari, ja sigui per raons mèdiques o veterinàries per al benefici de qualsevol animal en particular;

b. per evitar la reproducció.

3. Operacions en què l'animal o pugui experimentar dolor sever es durà a terme sota anestèsia només per un veterinari o sota la seva supervisió.

Existeix també una Resolució del Parlament Europeu sobre el benestar i l'estatut dels animals de la comunitat: DOTZE C 044, 14 febrer 1994.

Àmbit Estatal i Comunitats Autònomes

A Espanya, la decisió de mutilar per raons estètiques s'ha deixat a criteri de les diferents Comunitats Autònomes. Així mutilar gossos per raons estètiques podria de fet contravenir les lleis d'algunes comunitats.

València: Llei 4/1994, de 8 de juliol, de la Generalitat Valenciana, sobre Protecció dels Animals de Companyia. (D.O.G.V núm 2307, de 11 de juliol de 1994)	Títol I Art. 4. Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte les realitzades per veterinaris, en casos de necessitat justificada. En cap cas es considerarà causa justificada l'estètica.
Andalusia: Llei 11/2003, de 24 de novembre, de Protecció dels Animals.	Art. 4 Prohibicions: Practicar mutilacions amb fins exclusivament estètics o sense utilitat excepte les practicades per veterinaris en cas de necessitat
Catalunya: Llei de la C.A. de Catalunya 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals.	Capítol II Article 5 Prohibicions: Practicar mutilacions, extirpar-los ungles, cordes vocals o altres parts o òrgans, llevat de les intervencions fetes amb assistència veterinària en cas de necessitat terapèutica, per a garantir-ne la salut o per a limitar-ne o anul·lar-ne la capacitat reproductiva. Per motius científics o de maneig, es podran fer aquestes intervencions amb l'obtenció prèvia de l'autorització de l'autoritat competent.
Madrid: Llei 1/1990, d'1 de febrer, de Protecció dels Animals Domèstics. Llei 1/2000, de 11 de febrer, de modificació de la Llei 1/1990, d'1 de febrer, de Protecció d'Animals Domèstics.	Capítol I Art. 2 Punt. 2 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte les controlades pels veterinaris en cas de necessitat, o per exigència funcional
Navarra: Llei Foral 7/1994, de 31 de maig, de protecció dels animals.	Títol I Art. 2 Punt 2 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte les controlades pels veterinaris en cas de necessitat o per exigència funcional.
Aragó: Llei 11/2003, de 19 de març, de protecció animal en la Comunitat Autònoma d'Aragó.	Article 3. Prohibicions generals: Practicar mutilacions, excepte en cas de necessitat medicoquirúrgica, per exigència funcional o per castracions, sempre amb control de facultatius competents.
Murcia: Llei 10/1990, de 27 d'agost, de Protecció i Defensa dels Animals de Companyia, de la Comunitat Autònoma de Múrcia. (B.O.R.M. núm 225, de 29 de setembre de 1990).	Capítol I Art. 2 punt 2 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte la intervenció veterinària en cas de necessitat o per exigència funcional
Illes Balears: Llei 1/1992, de 8 d'abril, de	Títol I, Article 3; punt 2 Es prohibeix: Practicar

protecció dels animals que viuen en l'entorn humà, en l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.	mutilacions als animals, llevat de les controlades per un facultatiu competent en cas de necessitat o per donar-los la presentació habitual de la raça.
Canàries: Llei 8/1991, de 30 d'abril, de protecció dels animals domèstics de la Comunitat Autònoma de Canàries. (B.O.CAN. Núm 62, de 13 de maig de 1991)	Capítol I, Art. 4 punt 2: En tot cas queda prohibit: Practicar mutilacions, excepte les controlades per veterinaris en cas de necessitat, per exigència funcional o per mantenir les característiques de la raça.
Cantàbria: Llei de Cantàbria 3/1992, de 18 de març, de Protecció dels Animals. (BOC núm 63, de 27 de març de 1.992).	Títol I Art. 2, punt 2 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte: Les efectuades o controlades pels veterinaris, les realitzades per mantenir les característiques de la raça, o les que corresponguin a avantatges de tipus fisiològic i / o de maneig.
Castella La Manxa: Llei 7/1990, de 28 de desembre, de Protecció dels Animals Domèstics de la Comunitat Autònoma de Castella - La Manxa. (D.O.C.M. núm 1, de 2 de gener de 1991).	Títol I Art. 2 Punt 2 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte les controlades pels veterinaris en cas de necessitat, exigència funcional o per mantenir les característiques de la raça.
Castella i Lleó: Llei 5/1997, de 24 d'abril, de protecció d'animals de companyia. (B.O.C i L núm 81, de 30 d'abril de 1997).	Cap II Art. 4 Punt 2 Queda en qualsevol cas expressament prohibit: Practicar mutilacions, excepte les controlades per veterinaris en cas de necessitat, per exigències funcionals, per augment indesitjat de la població o per mantenir les característiques pròpies de la raça.
Extremadura: Llei 5/2002, de 23 de maig, de protecció dels animals en la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE núm 83 de 18 de juliol de 2002).	Títol I Cap I, Art. 2 Punt 2 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte les controlades pels veterinaris en cas de necessitat, o per exigència funcional, o per mantenir els estàndards racials.
País Basc: Llei 6/1993, de 29 d'octubre, de Protecció dels Animals. (B.O.P.V. núm 220, de 15 de novembre de 1993).	Títol I art. 4 Punt 2 En tot cas queda prohibit: d) Practicar mutilacions, excepte les controlades per veterinaris en cas de necessitat, per exigència funcional o per mantenir les característiques de la raça.
La Rioja: Llei 5/1995, de 22 de març, de Protecció dels Animals. (B.O.R núm 39, d'1 d'abril de 1.995). Llei 2/2000, de 31 de maig, de modificació de la Llei 5/1995, de 22 de març, de Protecció dels Animals.	Títol I Art. 2 Punt 2 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte les efectuades o controlades pels veterinaris en cas de necessitat, per exigència funcional, o per mantenir les característiques estètiques.
Principat d'Astúries: Llei 13/2002, del Principat d'Astúries, de 23 de desembre, de Tinença, Protecció i Drets dels Animals. (BOPA del 31 de desembre de 2002).	Títol I Art.3, Punt 4 Es prohibeix: Practicar mutilacions, excepte en cas de necessitat medicoquirúrgica, per exigència funcional o per castracions, sempre amb control de facultatius

	competents
Galícia: Llei 1/1993, de 13 d'abril, de Protecció d'Animals Domèstics i Salvatges en Captivitat. (BOE núm 112, de 11 de maig de 1993). Llei 1/2010, de 11 de febrer, que modifica diverses lleis (BOE 9 d'abril)	Títol V. Capítol Primer. Art. 21 Infraccions greus: Són infraccions greus: a) El maltractament dels animals que els causi dolor o lesions. b) mutilar sense necessitat o sense l'adequat control veterinari.

ASOCIACIONES VETERINÀRIES

El 26 de novembre de 2008, l'**Associació Mèdica Veterinària Americana (AVMA)** va prendre la següent posició oficial sobre el tall d'orelles i cua dels gossos:

"L'AVMA s'oposa al tall d'orelles i cua dels gossos quan es fa únicament amb fins estètics. L'AVMA afavoreix l'eliminació del tall d'orelles i amputació de la cua d'estàndards de la raça."

WSAVA (World Small Veterinary Association)

La WSAVA considera l'amputació de la cua dels gossos com a un procediment quirúrgic innecessari i contrari al benestar del gos. Així mateix, recomana que totes les organitzacions canines eliminin gradualment qualsevol recomanació de l'amputació de cua dels estàndards de raça.

La WSAVA també recomana que l'amputació de la cua ha de ser declarada il·legal exceptuant raons terapèutiques diagnosticades per professionals, i només sota l'adequat personal qualificat, com ara veterinaris registrats, sota condicions d'anestèsia que minimitzi el dolor i l'estrès.

Association of Veterinarians for Animal Rights

Està oposada a diverses cirurgies fetes per a complir "els estàndards racials" o corregir els anomenats vicis. Si aquests procediments es demostren que són necessaris per raons mèdiques o humanitàries, llavors és permisible. Els "estàndards racials" dels gossos haurien de ser canviats, per tal de deixar que els animals s'exhibeixin sense cap mutilació quirúrgica.

FVE (Federació de Veterinaris d'Europa)

A Europa, la Federació de Veterinaris d'Europa (FVE, una organització no governamental, l'òrgan consultiu de la Unió Europea) és un rival des de fa molt temps del tall de cua en gossos i parla en contra de totes les cirurgies en els animals de companyia, sense fins curatius o diagnòstiques.

ALTRES ORGANISMES:

Fédération Cynologique Internationale (FCI)

La Fédération Cynologique Internationale és l'Organització Canina Mundial. Consta de 90 membres i socis contractants (un membre per país) que expedeix, cadascú, els seus propis pedigrí i formen els seus propis jutges.

En el Reglament de Exposicions Canines de la FCI:

En el punt 4, **REQUISITS ESPECIALS – ADMISIÓ DE GOSSOS** diu:

El benestar i la salut dels gossos ha de ser LA PRIORITAT en qualsevol exposició canina.

En el punt 6, **QUALIFICACIONS I CLASSIFICACIÓ** diu:

Els gossos amb la cua o les orelles tallades han de ser admesos, d'acord amb les regulacions legals dels seus països d'origen i aquelles del país en què es porta a terme l'exposició. El judici d'aquests gossos, tinguin la cua i les orelles tallades o no, ha de ser realitzat sense cap discriminació i només conforme a l'estàndard de raça vàlid. Les reglamentacions del país organitzador en relació amb exhibir gossos amb cua o orelles tallades haurien d'estar indicades en el programa d'exposició o en el formulari d'inscripció així com a les reglamentacions d'exposició.

Està prohibit preparar el gos amb qualsevol substància que pugui alterar l'estructura, color o forma del pelatge, pell o nas. Només es permeten l'ús de la pinta i del raspall, l'arranjament i el tall de cabells. Està també prohibit deixar el gos lligat sobre la taula d'arranjament per més temps del que ho exigeixi la preparació de l'animal.

PETA (People for the Ethical Treatment of Animals)

S'oposen a l'eliminació arbitrària de les parts del cos que s'utilitzen per a la comunicació, l'equilibri, i l'expressió. Els gossos per tal de "parlar" als seus companys humans i altres gossos fan servir les seves orelles i cues.

Realitzar procediments mèdics innecessaris que només perpetuen la imatge dels gossos com accessoris de moda és indignant.

AKC (American Kennel Club) no està d'acord:

"Reconeixem el tall d'orelles i amputació de la cua, com es prescriu en certs estàndards de la raça, són pràctiques acceptables integrals per definir i preservar el caràcter de la raça, la millora de la bona salut i la prevenció de lesions", segons l'AKC.

"Aquestes característiques de la raça són procediments que es realitzen per assegurar la seguretat dels gossos que diàriament realitzen els rols heroics amb Homeland Security, servir als EUA Militar i en els departaments de policia protegir desenes de milers de comunitats al llarg de la nostra nació, així com competir en el camp. Desacreditant aquests procediments com "estètica" és una caracterització errònia greu que connota una falta de respecte i el coneixement de la història i la funció dels gossos de raça ".

RESUM DE LES ENTREVISTES

S'ha triat realitzar quatre entrevistes d'àmbits variats relacionats amb aquest tema, envers d'enquestes. Les enquestes no serien representatives de la societat ja que es necessitaria un percentatge molt elevat de participació. Les entrevistes íntegres es troben als annexes.

El Dr Xavier Manteca es manifesta en contra d'aquestes pràctiques. Destaquen dos aspectes principalment. En primer lloc l'existència científica que demostra que hi ha dolor en aquestes pràctiques tant en cadells com en adults. En segon lloc argumenta que aquests tipus de pràctiques no aporten cap benefici a l'animal que justifiqui la seva autorització.

Pel que fa a la propietària de dos gossos Schnauzer (una d'elles amb orelles i cua tallades), Trinidad Barroso, està totalment en contra d'aquesta pràctica. Personalment ella no ha trobat diferències ni comportamentals ni cap alteració derivada de les amputacions.

La Dra. Lluïsa Plandiura ens explica de primera mà quines cirurgies d'aquest tipus ha hagut de realitzar durant la seva carrera professional, així com les races que havien estat més implicades, el tema del dolor, i complicacions secundàries que se'n deriven. A més, explica l'existència de criadors que realitzen aquesta pràctica sense formació veterinària. Personalment, està en contra d'aquestes pràctiques.

Finalment, es realitza una entrevista a un criador que cria certes races les quals tenen (o han tingut) un estàndard racial amb orelles i cua tallades, però manifesta que ells no han realitzat mai unes operacions d'aquest caire en els seus gossos i afegeix que la mentalitat de la població està canviant, ja que actualment no els hi és problema vendre gossos amb orelles i cua intactes.

ARTICLES PREMSA

<http://laprensa.peru.com/actualidad/noticia-brasil-prohiben-cortarle-cola-perros-fines-esteticos-9694>

Dijous, 11 de juliol de 2013: Brasil: Prohibeixen tallar cua als gossos per fins estètics.

Una resolució del Consell ja prohibia la corpectomia (cirurgia que elimina les cordes vocals dels animals), la otectomia (per aixecar les orelles) i la onicectomia (extracció de les ungles dels gats) des de 2008, però només es recomanava que la caudectomia no es fes.

L'amputació de la cua dels gossos, coneguda com caudectomia, per a fins estètics quedar prohibida al Brasil d'acord a la resolució 1027 del Consell Federal de Medicina Veterinària (CFMV), la qual va ser publicada el 18 juny 2013.

Els veterinaris que no segueixin aquesta norma seran subjectes a un procés ètic i podrien perdre la seva llicència.

<http://www.lavanguardia.com/sucesos/20140510/54406791199/detenido-dueno-perro-cortar-orejas.html>

Dissabte, 27 de setembre 2014: Detingut l'amo del gos al qual li van tallar les orelles.

La Policia Local de Mataró ha detingut el propietari del gos, el qual pateix problemes psíquics. El gos ha patit un tall de orelles casolà i il·legal, sense cap tipus d'atenció veterinària. S'ha traslladat l'animal a la gossera de la localitat del Maresme.

ARTICLES CIENTÍFICS

<http://web.uvic.ca/~reimlab/robodog.pdf>

Behavioural responses of *Canis familiaris* to different tail lengths of a remotely-controlled life-size dog replica

Estudi que utilitza un model robòtic d'un gos per tal d'avaluar el paper de la cua en la comunicació intraespecífica i com afecta la llargària i el moviment d'aquesta a la resposta d'altres gossos. Es va veure que responien positivament a cues llargues i en moviment i menys a cues llargues i quietes. No obstant, quan el model robòtic presentava una cua curta, era indiferent que aquesta estigués en moviment o quieta, no es van trobar resultats significatius.

CONCLUSIONS INDIVIDUALS:

Jordi Arroyo:

Aquesta pràctica sense dubte fa patir als animals i no té cap mena de benefici per a la salut dels nostres animals. No tenen finalitats mèdiques que ho sustentin, només estètics. La cua i les orelles són vitals per a la comunicació del gos. A més males operacions i / o manejos postoperatoris poden resultar nefastos per a la salut de l'animal.

Etna Abad:

És una pràctica innecessària i si alguna vegada decideixo tenir un gos, aquestes modificacions físiques no seran determinants per la meua tria, al contrari, preferiria que no se li haguessin practicat per no ser còmplice d'aquesta moda. És ridícul que aquesta pràctica es segueixi fent avui en dia i que simplement pel fet que ens agradi més a la vista sotmetem a l'animal a operacions innecessàries, amb possibles complicacions que poguessin afectar a la seva salut.

Maria Bros:

Realment trobo totalment innecessari fer operacions d'estètica. Moltes vegades es realitzen per ignorància i d'altres, perquè simplement s'ha fet així sempre. Sóc de l'opinió que si un animal no li fa falta entrar a quiròfan, no és necessari que corri els riscos de la cirurgia i els dolors postoperatoris i del membre fantasma.

Elisabeth Albó:

Opino que aquestes dos cirurgies són més aviat d'egoisme per part del propietari que de crueltat. Trobo molt més cruel que a l'escorxador es sacrificuin animals sense atordiment o matar toros per diversió i no s'hi faci res al respecte. La societat ha de canviar de ment des de totes les perspectives, i per sort, a poc a poc es va aconseguint.

Raúl Cuadrado:

Opino que és un tema controvertit, i en alguns llocs els costums imperen sobre altres coses. En general, crec que el problema de base és educacional, però que cada vegada més i, per sort, aquestes pràctiques estan disminuint. Pel que fa a mi com a futur veterinari, tinc clara la meua postura en contra de la pràctica d'aquestes.

BIBLIOGRAFIA

Llibres

Camps i Rabaldà, J. *Lo que el hispano-romano Lucio J.M.Columela describió sobre perros en su obra “de re rustica” visto por un veterinario*. 2005. Murcia.

Hustace Walker, J. *Old english sheepdogs*. Barron's, 1999.

Wansbrough K, R. *Cosmetic tail docking of dogs' tails*. Australian Veterinary Journal, vol 74, nº1. 1996.

Welch Fossum, T. *Small Animal Surgery*. Ed Elsevier 2009 (3º Ed)

Stafford, K. *The Welfare of dogs*. Ed Springer, 2007. Holanda.

Bennet P.C., Perini E. *Tail docking in dogs: a review of the issues*. Australian Veterinary Journal, vol 81, issue 4, pgs.208-218. 2003.

Webs

Federation Cynologique Internationale:

<http://www.fci.be/es/Presentacion-de-nuestra-organizacion-4.html>

La Prensa Perú:

<http://laprensa.peru.com/actualidad/noticia-brasil-prohiben-cortarle-cola-perros-fines-esteticos-9694>

Conselho Federal de Medicina Veterinária:

<http://www.cfmv.org.br/portal/destaque.php?cod=1243>

La Vanguardia:

<http://www.lavanguardia.com/sucesos/20140510/54406791199/detenido-dueno-perro-cortar-orejas.html>

European Convention for the Protection of Pet Animals:

<http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/125.htm>

European Association of Establishments for Veterinary Education:

<http://www.eaeve.org/about-eaeve/history-and-aims.html>

Welfare Implications of Ear Cropping-Dogs. American Veterinary Medical Association:

<https://www.avma.org/KB/Resources/LiteratureReviews/Pages/Welfare-Implications-of-Ear-Cropping-Dogs-Backgrounder.aspx>

Welfare Implications of Tail Docking-Dogs. American Veterinary Medical Association:

<https://www.avma.org/KB/Resources/LiteratureReviews/Pages/Welfare-Implications-of-Tail-Docking-Dogs-Backgrounder.aspx>

Selección de textos legales autonómicos vigentes que afectan a los animales

<http://www.altarriba.org/leyes/autonomicas.htm>

Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente

http://www.magrama.gob.es/es/ganaderia/temas/produccion-y-mercados-ganaderos/normativa_tcm7-5541.pdf

FVE (Federation of Veterinarians of Europe)

www.fve.org

OIE (World Organisation for Animal Health)

www.oie.int

WVA (World Veterinary Association)

www.worldvet.org

ANNEXOS

Entrevista al Doctor Xavier Manteca.

Es va anar al despatx del Dr Manteca i gratament va contestar a tot el ventall de preguntes que s'havien plantejat anteriorment.

1. ¿Quins són els mecanismes que poden afirmar que un cadell no senti dolor al fer-li una caudectomia sense anestèsia o amb anestèsia?

Crec que hi ha força estudis en gossos i altres animals que demostrin que la intervenció com el tall de cua o l'amputació de qualsevol part del cos és dolorosa fins i tot en nounats. El que està clar és que els nounats són capaços d'experimentar dolor almenys en la mateixa mesura que els adults i segons alguns estudis, fins i tot més.

S'han fet diversos treballs mesurant canvis de conducta i canvis hormonals en animals als quals es feia aquesta pràctica amb o sense anestèsia i hi ha diferències significatives. Amb la qual cosa crec que no hi ha cap dubte que aquestes pràctiques sense anestèsia són doloroses.

2. Hi ha gent que afirma que el fet de realitzar una anestèsia local a cadells de tant primerenca edat pot donar lloc a problemes per a l'animal, què opines d'aquestes afirmacions?

Si es realitza correctament no comporta cap tipus de conseqüència per a l'animal.

3. Xavier, Podríem comparar aquestes pràctiques polèmiques, que per a moltes persones són un mer caprici del propietari, amb la castració en gossos, les quals són també una elecció del propietari i no són cap obligació?

Crec que en aquest aspecte hi ha dues diferències importants.

Una, és que la castració fins a on jo sé, es fa sempre amb anestèsia i s'hauria de fer amb analgèsia. Per descomptat si la castració algú la fes sense analgèsia i anestèsia, no seria una bona pràctica. D'altra banda el tall de cua i d'orelles, malauradament és més freqüent encara fer-les sense anestèsia. Però aquesta és una qüestió de com es fa.

Suposem que tot es fes correctament, amb anestèsia i analgèsia, des del meu punt de vista hi continua havent dues diferències importants i és que el tall de cua no suposa un benefici per a l'animal ni per a la societat en general. Mentre que la castració ajuda a controlar el nivell de població canina i alguns problemes de comportament que després poden donar lloc a abandonaments, la qual cosa és un avantatge.

L'altra qüestió, és que hi ha algun estudi que suggereix que els animals als quals se'ls ha amputat la cua, té després dificultats per comunicar-se amb altres gossos. Aquests estudis no són del tot concloents, simplement ho suggereixen, però en el cas que es confirmessin, reafirmarien la idea que l'amputació de cua és molt pitjor per totes aquestes raons que la castració.

- 4. Molta gent que està en contra d'aquestes pràctiques, argumenten el fet que la naturalesa crea als gossos amb cua i cua, i que privar-los d'aquestes parts del seu cos és anar contra la naturalesa. Però també es pressuposa que davant d'això nosaltres tampoc tenim el dret de modificar genèticament els animals i moltes de les races de gossos actuals han estat manipulades genèticament. Quina opinió tens sobre aquestes afirmacions?**

Aquest és un argument molt discutible i depèn de la filosofia de cadascú i de la filosofia que s'aplica a les qüestions de benestar animal. Hi ha persones que apliquen una qüestió de principi i el principi és "l'animal és d'una determinada manera i no podem canviar-ho" altres persones i, personalment m'inclouria en aquest segon grup, apliquem una filosofia més pragmàtica. Aquesta filosofia es basa a preguntar per a cada pràctica, quines conseqüències positives té i quines conseqüències negatives té.

En el cas de tall de cua i orelles a mi em costa trobar una sola conseqüència positiva i en canvi tenim moltes negatives, que són les que hem vist abans.

Per tant, deixant fins i tot al marge aquesta qüestió més filosòfica de principi que els animals poden o no modificar-se, que estic molt d'acord amb vosaltres que és molt discutible, segueixo pensant que si ens fixem en les conseqüències, és una pràctica molt criticable.

- 5. La posició i moviment de la cua transmeten informació important per a la sociabilització entre animals de la mateixa espècie. Tu, com etòleg, creus que les amputacions influeixen en aquesta sociabilització?**

Sí, com comentàvem abans hi ha algun treball que suggereix que sí. Hi ha un treball molt curiós que demostra que els gossos tenen més dificultats i són més reticents a l'hora d'interactuar amb un altre gos que no tingui cua o que la tingui molt curta, probablement perquè els falta informació sobre quina és la intenció d'aquest altre gos. Però ja dic que són pocs els estudis que hi ha, però aquests suggereixen que pot suposar un problema.

- 6. Sobre això últim que ens comentes, i formulant la pregunta a l'inrevés, podria aquesta amputació canviar l'actitud del gos que ha patit aquesta pràctica cap a la resta dels de la seva espècie?**

Probablement, perquè al final el comportament d'un animal depèn també del comportament dels animals amb els quals interactua, per tant si modifiqueu una cosa podries modificar l'altra.

- 7. Canviant una mica de tema, i mirant cap a la part legislativa, sabem que hi ha comunitats que prohibeixen aquesta pràctica però d'altres no. Vas participar en el canvi de legislació cap a aquesta prohibició? I què es va argumentar de manera legislativa per arribar a aquest canvi?**

Pel que jo sé, es va argumentar que era una pràctica dolorosa tal com es feia habitualment que podia tenir conseqüències més a llarg termini per a l'animal i que no reportava cap benefici. I suposo que les comunitats autònomes en què els parlaments corresponents pel que sigui, per pressió de grups de protecció dels animals o per iniciativa de determinats parlamentaris que eren més sensibles a aquesta qüestió, van acabar per aprovar aquestes lleis.

- 8. Aquesta pregunta que et formulem a continuació es desvia una mica del tema i potser sigui difícil de respondre. Quina opinió et mereixen les persones que estan en contra de l'anomenada "Cirurgia estètica" en gos, i no obstant això defensen i practiquen la cirurgia estètica en ells?**

Hi ha, sota el meu punt de vista, una gran diferència, i és que estic convençut que tota cirurgia estètica en persones es fa amb anestèsia i analgèsia i a més la persona que fa aquestes intervencions les vol fer. I dubto que el gos li puguis preguntar i si li preguntessis dubto molt més que respongués que sí, per tant hi ha una diferència abismal.

- 9. Per anar acabant Xavier, nosaltres ens hem fet la pregunta de si aquestes pràctiques es fan per la falta d'educació i informació a l'hora d'adquirir una mascota i si la legislació hauria d'anar un pas més endavant i a més de prohibir aquest tipus d'accions, no hauria de ser més exigent cap a la persona que vol adquirir una mascota. És a dir, posaries filtres legislatius per regular l'adquisició de mascotes, gossos en el nostre cas?**

Si la pregunta és, la d'enfocar aquestes coses d'una manera més global, és a dir la tinença responsable de gossos i animals de companyia, crec sens dubte que sí. Però del que no estic totalment convençut és que la forma de fer-ho sigui la d'obligar els propietaris a passar un test, perquè immediatament el contra argument que se m'ocorre és que criar un fill és una cosa que requereix més responsabilitat de tenir un gos i a ningú li fan un examen per tenir un fill biològic, de manera que resultaria una mica estrany. Pel que no sé si la solució és reglamentar aquest aspecte.

- 10. Sobre la teva última resposta, ¿Tendiries més a una solució educacional, com implementar per exemple una assignatura en edats primerenques sobre ètica animal?**

L'assignatura en etapes inicials de l'educació i aquest enfocament més educatiu que proposeu em sembla segurament més eficient que un enfocament de reglamentació o de lleis. L'educació dels nens és el que potser pot fer canviar l'actitud en aquest tema i en qualsevol altre, ja que és molt més difícil fer canviar d'idees a una persona adulta.

És a dir que sobre aquestes últimes dues preguntes us diria que sí, que hauríem de donar-li un enfocament més global però més enfocat a l'educació que en temes legals.

Xavier, per la nostra part no et volem robar més temps. Vols afegir alguna cosa sobre el tema que a nosaltres se'ns hagi passat per alt o que ens vulguis comentar sobre això?

Bé, simplement dir-vos, que no ho havíem comentat, és que en el cas del dolor per tall de cua pot existir la possibilitat de causar un dolor crònic per formació de neuromes, etc. La qual cosa seria una altra diferència respecte a la castració, en la qual no hi ha ninguna evidència de dolor crònic.

Entrevista a Trinidad Barroso, propietària de dos Schnauzer miniatura femelles.

Trinidad és propietària de dues femelles de Schnauzer de les quals una d'elles té les orelles operades, així com la cua. L'altra gosseta té cua i orelles. Per això ens ha semblat oportú fer-li unes quantes preguntes sobre el tema que estem desenvolupant.

Preguntes que li hem formulat, i Trinidad amablement ha estat disposada a contestar:

- 1. Ens crida l'atenció que tinguis dues gossetes i solament una d'elles tingui les orelles i cua operades. Hi ha alguna raó d'això?**

Sí, i la resposta és senzilla. Les dues gosses són un regal que em van fer i entre elles hi ha un any de diferència, és a dir, la que té les orelles operades és més gran i, per tant, la primera que vam tenir; posteriorment adquirim l'altra gosseta, que és la que veieu amb cua i orelles. Quan em van regalar la més gran ja tenia fetes les dues operacions. És per aquest motiu pel qual veieu a una amb i l'altra sense. Però en cap moment se'ns hagués ocorregut operar a nosaltres. Per a nosaltres, totes dues són iguals, ja que l'estètica ens és indiferent.

- 2. Llavors, pel que comentes, et posicions en contra pel que fa a aquestes pràctiques?**

Indubtablement, mai se m'acudiria. Estic en contra del patiment animal i més quan és per alguna cosa que no té cap tipus de benefici per al gos. Encara que és difícil de vegades fer entendre això a molta gent que es deixa influenciar per les modes pel que a races de gossos es refereix.

- 3. Hi ha articles científics que parlen de canvi de comportament i problemes físics en animals que han patit aquest tipus de pràctiques. Has notat alguna diferència en aquest aspecte entre els dos animals?**

En absolut. Una d'elles té 9 anys i l'altra 8 anys. Per sort al veterinari hem anat per les coses bàsiques i rutinàries, com són el tema de vacunes i desparasitació, però poc més. I el comportament d'ambdues és normal, viuen juntes i són com germanes. Amb la resta de gossos sempre són molt sociables, ambdues per igual, fins i tot et diria que la que no té cua és més amigable.

- 4. No sé si sabràs que hi ha algunes comunitats que prohibeixen aquestes pràctiques, però encara queden algunes en les que es permeten. Que opines sobre aquesta prohibició?**

Bé, en principi pensava que estaven prohibides a tot Espanya. Però si no és així, no entenc el motiu. Pensava que era una qüestió igual en totes les comunitats o almenys jo ho donava per fet. Imagino que serà qüestió de temps, perquè en els llocs on encara es permet, deixi d'estar permès.

- 5. ¿I quina opinió tens sobre els professionals que en les comunitats on es permet les duen a terme?**

No em sembla correcte que una persona que té estudis i està segurament més informat i format que la resta de la població sobre els perjudicis de tot això, sigui partícip. De totes maneres aquesta és una qüestió moral de cada un, i en estar el tema econòmic pel mig, penso que és un tema delicat.

- 6. No volem robar-te més temps, has estat molt amable en deixar-nos fer-te aquestes preguntes. Vols afegir alguna cosa més sobre el tema?**

No se m'acut res més, només dir-vos que espero que us serveixi per al vostre treball.

Entrevista a una veterinària

Per saber el punt de vista d'un veterinari, s'ha entrevistat a la Dra. Lluïsa Plandiura. Exerceix aquesta professió des de fa 27 anys al centre veterinari l'Arca de Sant Feliu de Guíxols.

1. Algun cop ha realitzat alguna caudectomia o otectomia? I per a quin fi?

Sí, moltes. Principalment per estètica, tret d'algun gos de cacera per evitar que es faci mal quan va per terrenys amb molta vegetació frondosa.

2. Abans que entrés en vigor el decret legislatiu 2/2008 del 15 d'abril, més o menys quantes caudectomies i otectomies realitzaves?

Diria que uns 10 a l'any.

3. Quines eren les races que es realitzaven més intervencions?

En general per les caudectomies els cockers, bòxers, caniches, dòbermans, gossos de cacera, etc. Per les otectomies Gran danesos, dòbermans, Schnauzers, Bòxers, etc.

4. Què n'opina del dolor que experimenten amb aquestes pràctiques?

Les caudectomies si es realitzen abans dels 15 dies de vida són indolores ja que el sistema nerviós central està molt poc desenvolupat. No és capaç de processar el dolor perquè el còrtex cerebral no està del tot format. No obstant, quan se'ls hi practica fan crits. Alguns diuen de posar anestèsia però amb les punxades trobo que li causàriem més dolor que si sols li talles la cua directament, a més dels possibles efectes secundaris derivats de l'anestèsic.

Referent a les otectomies, són molt més doloroses ja que s'ha d'esperar a que el gos sigui més gran perquè tingui les estructures de l'orella formades i un pavelló auricular més gruixut per així al fer l'otectomia, es mantinguin erectes. S'ha de fer amb anestèsia i al postoperatori amb teràpia analgèsica.

5. Quins problemes post-quirúrgics eren els que veies més sovint?

En el cas de les cues cap problema perquè les realitzàvem molt aviat i la ferida cicatritzava ràpidament sense infectar-se. I en el cas de les orelles que l'animal se les tocava, alguns es treien punts i a algun no se li quedaven en la forma correcta.

6. T'has trobat amb criadors que practiquin aquestes pràctiques per ells mateixos (sense la presència d'un professional)?

Sí, a la nostra clínica algun cop ens havíem trobat que l'animal venia amb les orelles tallades o sense cua i que no havia estat un veterinari qui ho havia realitzat, sinó el propi criador.

7. Quina opinió té referent a la normativa catalana que prohibeix les intervencions estètiques, excepte per motius terapèutics realitzades per veterinaris?

Trobo que aquestes cirurgies com a fi estètic són d'egoisme ja que són sols pel capritx del propietari. Sobretot amb el tall d'orelles on l'animal és conscient del que se li fa. Tanmateix penso que hi ha altres problemes a Espanya on l'animal pateix molt més i no es fa res al respecte.

8. Creu que aquestes pràctiques ha produït un descens dels ingressos de les clíniques?

Sí, però quasi res notable.

9. Avui en dia veu més animals amb les orelles i cues intactes quan el seu estàndard racial és sense cua o orelles tallades?

I tant. I en mica en mica ens anem acostumant a veure aquestes races amb les orelles caigudes i/o amb cua. Les persones cada cop es van conscienciant més sobre el benestar dels nostres animals.

Entrevista a un criador

Entrevistem a l'Eduard Pujades de l'empresa Mascotes Costa Brava, que entre d'altres serveis, disposa d'un centre de cria i venta de cadells.

1. Cria races de gossos que l'estàndard racial era/és amb cua i orelles tallades?

Si, raça Pinscher i Cocker.

2. Realitza talls de cua de manera sistemàtica?

No.

3. Si és que no, algun cop ho va practicar? Quan va parar de fer-ho?

Mai hem realitzat aquest dos tipus de mutilació ja que per normativa Catalana estava prohibit i creiem que no és necessari.

4. Creus que el tall de cua i orelles repercuteix en la venta de cadells?

A dia d'avui ja no. Fa un anys la gent potser si que veia rar veure algunes races que sempre havien tingut la cua tallada llarga, però avui en dia ja és natural.

5. Què n'opines d'aquestes dos pràctiques (caudectomia i otectomia) per fins estètics?

Que han tardat a prohibir-ho, ja que crec que per fins estètics no s'ha de fer passar l'animal per aquesta situació.